

„Čína volá“ VYRÁBĚJTE PROUŠE!

Je velmi pravděpodobné, že váš mobilní telefon **BYL VYROBEN V ČÍNĚ**. Vyrábí se tam polovina všech mobilů na světě – stejně jako obrovské množství počítačů, MP3 přehrávačů a herních konzolí.

MILIONY DĚLNÍKŮ V ČÍNĚ SE PŘESTĚHOVALY Z CHUDÉHO VENKOVA, aby našly práci v rozvíjejícím se elektronickém průmyslu. Ale valná část z těchto nekvalifikovaných dělníků – většinou se jedná o mladé ženy ve věku mezi 16 a 30 lety – **JE PLACENA POUZE ČÁSTKOU 9,- Kč ZA HODINU**, přičemž mýdlo v provincii, kde pracují, stojí 45,- Kč. Tovární dělníci pracují často 12 až 14 hodin denně a sedm dní v týdnu, aby vyrobili součástky pro elektronické společnosti velkých jmen, jakými jsou například Nokia a Samsung.

Normální plný plat jen ztěžuje stačít k přežití a řada dělnic a dělníků bydlí v těsných noclehárnách jen proto, aby vyžili. Když chtějí ušetřit peníze na studium nebo pomoci svým rodičům doma, musí dělníci napracovat **KAŽDÝ MĚSÍC AŽ 150 HODIN PŘESČAS**.

Pokud udělají chybu nebo se ozvou proti neférovému zacházení, mohou být vyhozeni nebo potrestáni srážkou platu. Je pro ně těžké si stěžovat, protože **NEZÁVISLÉ ODBORY JSOU V ČÍNĚ ZAKÁZANÉ**.

Přestože v Číně schválili zákoník práce, který má dělníky před takto nepřijatelnými podmínkami chránit, **ZAMĚSTNAVATELÉ ZÁKONY ČASTO IGNORUJÍ**. Většina velkých elektronických firem sice vytvořila pro své dodavatele pravidla, ale ta nejsou dodržována.

“Chtěla bych poprosit lidi, aby si nevšíмали jenom krásného vzhledu výrobků, ale také dělníků, kteří je vyrábějí.”

SIU, 20. DĚLNICE VYRÁBĚJÍCÍ
ELEKTRONIKU V ČÍNĚ

Kampaň makeITfair vyzývá mladé lidi z Evropy, aby **POMOHLI DĚLNÍCÍM A DĚLNÍKŮM V ČÍNĚ A CELÉM ROZVOJOVÉM SVĚTĚ PRACOVAT VE FÉROVÝCH PODMÍNKÁCH A ZA FÉROVÉ PLATY**.

**ZJISTI, JAK MŮŽEŠ POMOCI, NA
WWW.MAKEITFAIR.ORG**

Práce informací Technologie pro dělníky a dělnice v číně

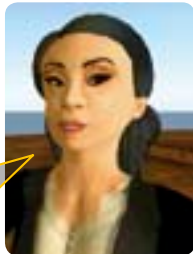
Každý by rád měl poslední model mobilního telefonu, laptopu a MP3 přehrávače. Ale mysleli jste někdy na dělníky a dělnice vyrábějící tyto elektronické hračky v Číně?

Dlouhá pracovní doba, nízké platy

Dvacetiletá Siu **PRACUJE KAŽDÝ DEN V 10 AŽ 11 HODINOVÝCH SMĚNÁCH** v továrně nedaleko města Shenzhen v jižní Číně, kde se vyrábějí nabíječky mobilních telefonů pro velké společnosti jako Nokia, Motorola, Sony, LG a Samsung.

Její práce je nalepit každou hodinu na nabíječky 855 nálepek. Když to Siu nestihne, **MUSÍ PRACOVAT TAK DLOUHO BEZ NÁROKU NA MZDU, DOKUD TUTO NORMU NESPLNÍ.** Tato práce ničí záda. A v loňském roce musela Siu pracovat po tři měsíce sedm dní v týdnu, bez jakéhokoli volna.

“Když skončí směna, cítím se kvůli obrovské pracovní zátěži extrémně unavená, fyzicky i psychicky,” říká Siu.

SIU NÁS POŽÁDALA, ABYCHOM KVŮLI OCHRANĚ TOTOŽNOSTI NEPOUŽÍVALI JEJÍ PRAVÉ JMÉNO ANI FOTOGRAFII.

Siu opustila rodnou vesnici, když jí bylo 18 let, a začala pracovat v této továrně na elektroniku. Plánovala posílat peníze domů své rodině, aby pomohla podporovat mladšího bratra ve škole. Pak ale onemocněla.

BOLÍ JI OČI A MÍVÁ OPAKOVANĚ ZÁVRATĚ. Často také musí pracovat na nočních směnách, a výsledkem je, že se pořádně nevyspí.

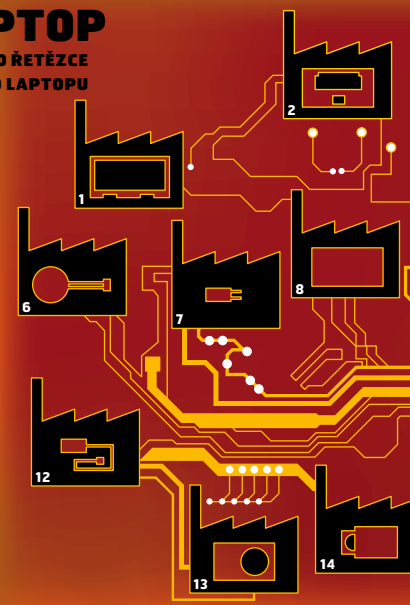
Přes svou velice těžkou práci vydělá Siu s bídou tolik peněz, aby vůbec mohla přežít. Mimo sezónu **VYDĚLÁ JENOM 1.900,- Kč MĚSÍČNĚ.** Aby si vydělala o trochu více peněz, je nucena často pracovat přesčas. Ačkoli spí v ložnici se sedmi dalšími dělnicemi, ztěžší si vydělá na živobytí.

Začátkem tohoto roku Siu onemocněla a musela zaplatit **TĚMĚŘ 80 PROCENT MĚSÍČNÍHO PLATU ZA LÉKAŘSKÉ POPLATKY.** Na konci každého měsíce má jen málokdy peníze, které by mohla poslat domů bratrovi.

Siu naléhavě žádá mladé lidi z Evropy, **AŽ SE PŘIPOJÍ KE KAMPANI MAKEITFAIR** a pomohou zlepšit podmínky pro dělníky a dělnice v elektronickém průmyslu, aby dostávali férové mzdy.

58 TOVÁREN VYRÁBÍ 1 LAPTOP

PŘÍKLAD VÝROBNÍHO ŘETĚZCE
PŘI VÝROBĚ JEDNOHO LAPTOPU

Zastat se dělníků v Číně

JENNY SE AKTIVNĚ ZAPOJILA DO ZLEPŠOVÁNÍ PODMÍNEK PRO DĚLNÍKY JAKO SIU UŽ PŘI STUDIU NA VYSOKÉ ŠKOLE. KDYŽ UNIVERSITU UKONČILA, STALA SE ČLENKOU SACOMU. TATO ORGANIZACE SÍDLÍ V HONG KONGU A ZAČALA SE ZABÝVAT ELEKTRONICKÝM PRŮMYSEM poté, co se otrávil tovární dělník při výrobě displejů do mobilních telefonů.

JENNY

Jak mohou dělníci jako Siu zlepšit své pracovní podmínky?

Jednotliví dělníci riskují ztrátu zaměstnání, pokud si budou nahlas stěžovat – ale **POKUD ZORGANIZUJÍ KOLEKTIVNÍ AKCI, MOHOU POZITIVNÍCH ZMĚN DOSÁHNOUT.** Jeden z nich může například napsat dopis, který ostatní podepíší a předají vedení továrny. Pokud nedostanou žádnou vstřícnou odpověď, mohou se obrátit s žádostí o pomoc na novináře nebo organizace zabývající se pracovním právem. Jako skupina mohou dosáhnout mnohem víc než jako jednotlivci.

Co může donutit velké společnosti jako Sony Ericsson a Apple, aby zlepšily podmínky pro dělníky?

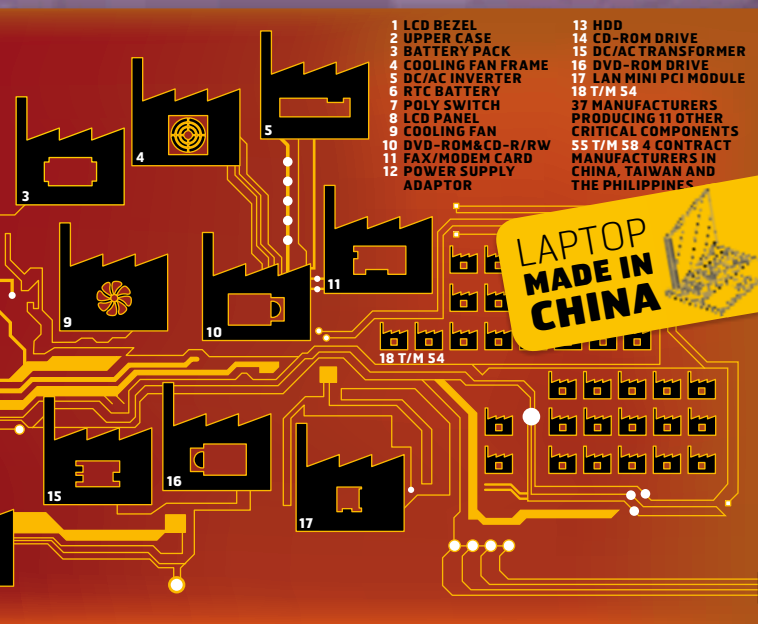
Je odpovědností těchto společností sledovat podmínky dělníků v továrnách svých dodavatelů jak v Číně, tak kdekoli jinde. Měly by také udělat krok navíc a poučit dodavatele o právech dělníků. A co je ještě důležitější - **DĚLNÍCI BY MĚLI MÍT PRÁVO NA ŘÁDNÉ ZASTOUPENÍ,** aby mohli svá práva chránit sami.

Jak mohou dělníci v Číně zařídit, aby byl jejich hlas slyšet?

DĚLNICKÉ PROTESTY JSOU STÁLE ZÁVAŽNĚJŠÍ. Například v srpnu 2007 vyšlo do ulic přes 18,000 dělníků z továrny FRIWO v Shenzenu a požadovali vyšší platy a zlepšení pracovních podmínek.

Jak mohou pomoci mladí lidé v Evropě?

Můžou žádat společnosti velkých značek, aby na svých dodavatelích vymáhali zodpovědné chování k dělníkům i životnímu prostředí. Také mohou žádat více informací o tom, kde a za jakých podmínek byl jejich mobil nebo MP3 přehrávač vyroben. **A KUPOVAT TAKOVÉ VÝROBKY, KTERÉ SE VYRÁBĚJÍ ZA FÉROVÝCH PODMÍNEK A JSOU ŠETRNÉ K PŘÍRODĚ.**

MŮŽEŠ PŘEŽÍT ZA 1.700,- KČ MĚSÍČNĚ?

Těžko. Nemohou za to přežít ani dělníci v Číně, kteří vyrábějí všechny naše oblíbené elektronické hračky. **NÍZKÉ PLATY JSOU VLASTNĚ NEJVĚTŠÍ STAROSTÍ DĚLNÍKŮ V ČÍNSKÉM ELEKTRONICKÉM PRŮMYSLU.** Vláda určila minimální mzdu, ale ta nepokryje ani základní potřeby dělníků a dělnic. Například v průmyslovém srdci jižní Číny, kde sídlí řada společností vyrábějících elektroniku, byla minimální mzda začátkem roku 2008 pouze kolem **1.700,- KČ MĚSÍČNĚ** - anebo 9,- Kč za hodinu. To je cena za zaslání několika SMS zpráv. A určitě se z toho nedá žít.

Náš výzkum ukázal, že dělníkům často není vyplácena ani minimální mzda. Takže jsou **KAŽDÝ MĚSÍC NUCENI PRACOVAT MNOHO HODIN PŘESČAS,** aby vůbec měli na živobytí. Mnozí z nich ani nedostávají vyšší plat, který by měli za přesčasy dostat. Lidé z makelTfair zjistili, že někteří dělníci odpracovali více než 320 hodin za měsíc - to je **12 HODIN DENNĚ TĚMĚŘ SEDM DNÍ V TÝDNU** - a dostali pouze 2/3 mzdy, na kterou měli nárok.

makeITfair

Za každým mobilním telefonem a každým počítačem se skrývá celá síť dodavatelů. Každý z nich vyrábí do elektronických přístrojů, které si kupujeme v našich obchodech, jiné součástky. Velké společnosti jako Nokia, Motorola a Sony Ericsson často nevyrábějí součástky samy, ale dávají smlouvy menším společnostem, které je vyrábějí pro ně.

makeITfair je kampaň pořádaná skupinou evropských organizací, která upozorňuje na neférové a neudržitelné praktiky v dodavatelských řetězcích spotřební elektroniky. Žádáme mladé lidi v Evropě, aby nám pomohli vyvíjet tlak na společnosti velkých značek a dělníci jako Siu dostávali konečně za svoji práci plat, který si zaslouží.

Většina velkých společností vyvinula nějakou snahu se ujistit, že práva dělníků a dělnic jsou respektována, ale přímo v továrnách je zlepšení téměř neviditelné. Mnozí dodavatelé jsou ponechání bez kontroly, v důsledku čehož jsou práva dělníků porušována, přesto že tito dělníci vyrábějí součástky životně důležité pro naše přístroje.

Aby obstáli v konkurenci globální ekonomiky, zkouší majitelé továren vyrábět za nejnižší možné ceny. Značky na vrcholu dodavatelského řetězce vyjednávají o cenách velice tvrdě, což tlačí na dodavatele na dně řetězce ještě více. Zákazníci na celém světě jsou přitahováni nízkými cenami. Ale celosvětový hlad po levné elektronice má také dopady na dělníky v továrnách v Číně.

Připoj se k makeITfair kampani!

Pošli pohled šéfům mobilních telefonů a napiš jim, ať platí dělníkům a dělnicím pořádný plat.

www.makeITfair.org

KONTAKT:

SOMO, Koordinátor makeITfair
Sarphatistraat 30, 1018 GL Amsterdam
Tel: +31 (0)20 639 12 91
info@makeitfair.org
www.makeitfair.org

Asociace pro rovné příležitosti
Koordinátorka kampaně v ČR
Gorazdova 20, CZ-120 00 Praha 2
asociace_pro_rp@seznam.cz
www.makeitfair.org
www.asociacerp.eu

Financováno:

Tento dokument byl vyroben s finanční pomocí Evropské unie. Za obsah dokumentu zodpovídá výhradně SOMO a za žádných okolností nesmí být považován za stanovisko Evropské unie.

Červenec/srpen 2008

**Připoj se k
makeITfair
kampani!**